

Шта Портал садржи?

Портал садржи податке о утврђеним апропријацијама буџета за текућу годину по директном кориснику буџета, са приказом учешћа сваког појединачног буџета директног корисника у укупном буџету, као и приказ буџета по планираним средствима по функционалној класификацији и извору финансирања. Поред ових података, Портал садржи статичке и динамичке извештаје о извршењу буџета на месечном нивоу, по директним корисницима по апропријацијама, на основу којих могу да се, за потребе народних посланика, врше унакрсне анализе података о извршењу буџета по директним корисницима. На основу ових анализа, народни посланици могу да утврде постојање системских недостатака и да о томе расправљају на седницама Народне скупштине у присуству представника извршне власти и Државне ревизорске институције, као и да предлажу одговарајуће мере са препорукама о томе ко, како и у којим роковима треба да отклони уочене системске недостатке.

Статички (предефинисани) извештаји приказују:

- Идентификацију директног буџетског корисника (ДБК);
- Извршење буџета ДБК;
- Извршење буџета по извору финансирања;
- Извршење буџета по извору и функционалној класификацији;
- Извршење буџета по економској класификацији (намена трошења јавних средстава).

Динамички извештаји приказују:

- Претраге по захтевима корисника, који лако могу да постану предефинисани извештаји.

За сада, Портал је доступан само народним посланицима који сучланови Одбора за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава како би могли што ефикасније да врше послове из делокруга Одбора и тестирају прву фазу, с тим да ће се у наредним фазама развоја Портал постепено отворати јавности.

Развој Портала у фазама

У оквиру пројекта „Јачање надзорне функције и јавности у раду Народне скупштине“, који Народна скупштина спроводи у сарадњи са Програмом Уједињених нација за развој (УНДП) и Швајцарском агенцијом за развој и сарадњу (SDC), Народна скупштина, односно Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава је у децембру 2015. године окончао прву фазу у развоју Портала за надзор над јавним финансијама као важног софтверског алата који народним посланицима треба да олакша приступ неопходним информацијама и непосредно им омогући да на једноставан и ефикасан начин прате трошење средстава из буџета Републике Србије и врше надзор над јавним финансијама, а посредно да ојача контролну функцију и јавност рада Народне скупштине, чиме је реализована мера утврђена Акционим планом Владе за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године.

И на крају...

За наредне фазе развоја Портала у плану је његово повезивање са другим електронским

системима (порталима) за праћење јавне потрошње из државног буџета (Министарства финансија - Управе за јавни дуг и Управе за трезор, Државне ревизорске институције, Управе за јавне набавке, Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки и др.) и преузимање њихових података у циљу успостављања јединствене јавне базе података о систему јавне потрошње из државног буџета, на начин који ће грађанима олакшати приступ информацијама о трошењу буџетских средстава и омогућити им да на једноставан и ефикасан начин прате трошење јавних средстава из буџета и врше надзор над јавним финансијама. Овај циљ Народна скупштина ће да реализује у етапама, у складу са техничким и административним могућностима других других државних институција који располажу одређеним подацима о трошењу јавних средстава из државног буџета, а крајњи рок за његову реализацију је четврти квартал 2018. године. Наредне фазе развоја Портала део су Пројекта „Јачање надзорне функције и јавности у раду Народне скупштине - друга фаза“ који Народна скупштина спроводи у сарадњи са Програмом Уједињених нација за развој (УНДП) и Швајцарском агенцијом за развој и сарадњу (SDC) до краја 2019. године

Израда Портала за надзор над јавним финансијама је реализована у оквиру пројекта „Јачање надзорне улоге и јавности у раду Народне скупштине“, који спроводи Народна скупштина и Програм Уједињених нација за развој (УНДП), уз подршку Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ).

Контакт:

Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава

Народна скупштина | Краља Милана 14 • 11000
Београд, Србија | Тел. + 381 11 3026 057

Фотографије: УНДП, Реа Муцковић и Информатика

ПАРЛАМЕНТАРНИ НАДЗОР НАД ЈАВНИМ ФИНАНСИЈАМА

На почетку

Свака држава има своје издатке, као и приходе који треба да покрију те издатке за одређено временско раздобље. У том смислу говоримо о годишњем буџету једне државе као плану њених прихода и расхода којим се одређује колико ће средстава и на које програме и активности она утрошити, односно које ће своје јавне потребе и у којој мери задовољити. Такође, о буџету можемо да говоримо и као механизму за добијање одобрења парламента за предложене трошкове извршне власти али и као важном инструменту за обезбеђивање начела транспарентности, одговорности и доброг управљања.

Портал за надзор
над јавним финансијама

Из којих све извора држава прикупља новац?

Како би могла да финансира своје потребе, држава мора да има јавне приходе који се обезбеђују из различитих извора: пореза, доприноса за обавезно социјално осигурање, такси, накнада, казни, прихода насталих употребом јавних средстава, самодоприноса, донација, трансфера и финансијске помоћи Европске ун ије. Осим ових прихода, држава остварује одређена примања и од продаје нефинансијске имовине, од задуживања и од продаје финансијске имовине.

За које јавне потребе се троши буџет?

Држава прикупљен новац троши на јавне потребе, односно потребе које држава треба да обезбеди за све грађане, а које појединац грађанин не може

сам да задовољи. Зато је за задовољавање тих потреба неопходно постојање јавних институција, са одговарајућим органима и организацијом. Пример таквих трошкова су: образовање, дечја заштита, здравствена заштита и социјална заштита, култура, информисање, наука, спорт, пензијско-инвалидски систем и подстицаји запошљавању, пољопривреда, индустрија, инфраструктура, војска, безбедност, државни органи.

Шта је буџетски календар?

Буџетски календар је распоред различитих активности које су неопходне за припремање, планирање и усвајање буџета. Календар утврђује распоред различитих фаза и процедура и одређује динамику одвијања буџетског процеса, односно датуме до када треба да буде завршена одређена фаза у процесу креирања буџета. За све који желе да утичу на креирање буџета, да знају како се и где троше средства државе, важно је да познају буџетски календар како би своје активности ускладили са периодима када се најлакше може утицати да буџетски процес.

Шта је фискална стратегија?

Важан корак у припреми буџета је усвајање Фискалне стратегије. Фискална стратегија је документ у коме се наводе циљеви фискалне политике и даје оцена одрживости фискалне политике. Фискалну стратегију усваја Влада, док Народна скупштина, у поступку њеног усвајања, кроз коментаре и препоруке може да утиче на циљеве фискалне политике, као и на друге важне политике, што је чини значајним инструментом учешћа у поступку контроле јавних финансија.

Фазе процеса годишњег буџета

Само доношење годишњег буџета подразумева одређене процедуре у којима учествује више институција и где свака од њих има свој део одговорности: Министарство финансија кроз планирање прихода и израду буџета, Влада кроз своју извршну власт, Народна скупштина се укључује кроз законодавну улогу док Државна ревизорска институција, као инструмент посредне парламентарне контроле, врши ревизију јавних средстава и помаже Народној скупштини да на ефикаснији начин обавља своју контролну функцију.

Кроз учешће Народне скупштине у процесу доношења годишњег буџета народни посланици

се обавештавају о свим изворима средстава и њиховом очекиваном обиму, шта ће сваки програм или активност произвести, колико ће она коштати и добијају правовремене информације о томе која средства су прикупљена, да ли су потрошена на ефикасан начин и да ли је постигнут циљ који је планиран.

Вршење надзора над трошењем јавних средстава

Након што се буџет усвоји, Народна скупштина има право и обавезу да провери рад извршне власти у споровођењу програма и активности одобрених у оквиру буџета. Надзор над трошењем јавних средстава који врши Народна скупштина, односно

народни посланици треба да буде фокусиран на добијање одговора на одређена питања: у којој мери Министарство финансија врши процену прихода и расхода који се остварују; на који начин буџет утиче на циљеве који се односе на економски развој, инфлацију, запошљавање и др.; да ли Министарство финансија испуњава своја задужења на ефикасан начин; како корисници јавних средстава поступају са средствима која су за њих издвојена из буџета, односно да ли јавна средства троше наменски, економично и без расипања; да ли се потрошња налази у оквиру предвиђене расподеле буџетских средстава; да ли има доказа о злоупотреби, проневери или другим неправилностима и др.

Улога Одбора за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава

Улога Одбора за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава је да помогне Народној скупштини да позове извршну власт на

одговорност у погледу употребе јавних средстава и ресурса кроз преглед јавних рачуна. У том смислу, Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава је алат који стоји на располагању народним посланицима у вршењу надзора над трошењем јавних средстава.

Шта је Портал за надзор над јавним финансијама?

Портал за надзор над јавним финансијама представља софтверски алат којим је обезбеђено повезивање Народне скупштине са постојећим системом у Министарству финансија - Управи за трезор, на начин који ће народним посланицима омогућити непосредан приступ информацијама и обезбедити да на једноставан и ефикасан начин прате трошење средстава из буџета Републике Србије и врше надзор над јавним финансијама. Народна скупштина се сврстава у малу групу националних парламената који на сличан начин врше надзор над трошењем јавних средстава: Државни збор Републике Словеније, Парламент Бразила, Парламент Шкотске и др.

